

Nagrada Viljema Puticka za najboljši jamarski dosežek

Prvih 10 let nagrade

Bojana Fajdiga

Nagrada Viljema Puticka pomeni nagrado za najboljši jamarski dosežek. Zaživela je pred 10 leti, ko je bila prvič podeljena za dosežke, opravljene v letu 2005 – in od takrat se podeljuje vsako leto. pod okriljem Društva za raziskovanje jam Ljubljana (DZRJL).

Prijavitelji morajo do konca januarja tekočega leta prijaviti dosežke, opravljene v Sloveniji v preteklem letu. Dosežek je lahko odkritje nove jame, ali pa so to nove raziskave v že znani jami.

Ideja o nagradi je na društvu vzniknila pri Gregorju Pintarju, ki je ob 95-letnici DZRJL dal pobudo, da bi pripravili izbor za najboljši jamarski dosežek leta. Kot vodji katastra mu ni bil neznan pojav, ko se v jamah v velikem zagonu dela na terenu, težava pa je ponavadi vse to spraviti na papir in prinesiti v kataster. Običajno se rezultati sicer oddajajo, vendar pa preteče kar nekaj vode, da pridejo do katastra. Da bi to pospešili, je bil enoletni razpis, kakršen je dandanes razpis za nagrado Viljema Puticka, kot nalašč. Srečno dejstvo (in vsekakor ne zanemarljivo) pa je bilo tudi to, da je bil Grega s svojim podjetjem pripravljen podariti glavno nagrado.

Sam je povedal: »Razmišljal sem, kako bi ubil več muh naenkrat, dal dodaten zagon raziskavam, dvignil kvaliteto dokumentacije novih odkritij, dal priznanje tistim, ki se trudijo, jim pomagal pri stroških raziskav in ne nazadnje vrnil nekaj sredstev v dejavnost, ki je delno naš kruh. Ob tem pa bi dobil še nekaj reklame za opremo v našem prodajnem programu. Malo sem sicer računal, da bi se projektu priključil še kakšen sponzor, vendar do sedaj ni bilo zanimanja. Upam, da bomo raziskovalne napore lahko podpirali tudi v bodoče!«

Ime je nagrada dobila po Viljemu Puticku (1856–1929), ki je bil eden od pionirjev sistematičnega raziskovanja in dokumentiranja kraškega podzemlja pri nas. Bil je tudi med pobudniki za ustanovitev Društva za raziskovanje jam Ljubljana.

Dobro dokumentiranje jam, s katerim se je izkazal že Putick, je eno od meril za izbor dosežka. Zaokroža in dopolnjuje merila, kot so: pomembnost odkritja v slovenskem in mednarodnem prostoru, dolžina, globina in zahtevnost odkrite jame ali dela jame, trud, vložen v raziskovanje, ter ne nazadnje upoštevanje pravil jamam prijaznega raziskovanja.

O nagradi odloča 5-članska komisija, v kateri so zbrani jamarji z različnih koncev Slovenije ter znanstveniki, ki se s speleologijo ukvarjajo profesionalno, nekateri so tudi na oba načina. Članstvo v komisiji se je v desetih letih, kar trajanja podeljevanja nagrade dvakrat nekoliko spremenilo: v letu 2006 je dr. Martino Bergant in Roka Stoparja nadomestil dr. Bojan Otoničar, v letu 2014 pa je Gregorja Pintarja nadomestil dr. Franci Gabrovšek. Ostali člani komisije ostajajo isti: Bogomir Remškar, Mihael Rukše in dr. Uroš Herlec.

V teh letih je nagrada Viljema Puticka pritegnila zanimanje marsikaterega jamarja, z veseljem pa lahko rečem, da so jo zlasti mlajši jamarji vzeli za svojo. To po svoje ni čudno, saj je prav v mlajših letih želja, da se dokažeš, večja.

Do sedaj prijavljeni dosežki so s področij južne in zahodne Slovenije. Dosežke je prijavilo 15 društev, od tega največkrat Jamarsko društvo Danilo Remškar Ajdovščina (JDDR Ajdovščina) – kar 6 x. Člani društev, ki so pri dosežkih sodelovali, pa prihajajo kar iz 27 društev. Zmagovalnih društev je bilo 9. Največ zmagovalnih dosežkov je uspelo JDDR Ajdovščina, Jamarski sekciji Planinskega društva Tolmin in Imperial College Caving Club London – po 2, ostala društva so dosegla po 1 zmago: DZRJL, Jamarski klub Novo mesto, Društvo za raziskovanje jam Luka Čeč Postojna, Društvo ljubiteljev Križne jame, Jamarsko društvo Logatec in Jamarsko društvo Gorenja vas.

V času podeljevanja nagrade se je izkazalo, da tolažilne nagrade zelo pozitivno vplivajo na številčnost prijav, saj so po osamljenih dosežkih v začetnih letih 2007 in 2008 – v letih, ko se je vpeljalo še tolažilne nagrade, na natečaj prispeli po 2–4 dosežki na leto. Kot najbolj iskana tolažilna nagrada pa se je izkazala jamarska vrh.

Ko smo že pri dodatnem nagrajevanju, bi veljalo vpeljati tudi simbolično nagrado za najboljše dokumentirani dosežek, saj ekatere prijave izstopajo s svojo dokumentacijo. Taka nagrada pa, četudi le simbolična, bi verjetno prispevala h kakovosti dokumentacije prijavljenih dosežkov.

Glavno nagrado je vsa leta zagotavljalo podjetje Treking šport, d. o. o. z blagovnimi znamkama Petzl in Tendon, ki je poskrbelo tudi za večino tolažilnih nagrad. Manjši del tolažilnih nagrad je pokrilo DZRJL in eno založba ZRC SAZU. Hvala vsem!

Na začetku je bil razpis odprt za vsa jamarska društva, člani DZRJL so k nagradi pristopili kar z dvema prijavamama in nagrado za raziskave v Renejevem breznu za leto 2005 tudi dobili. Društvo je nagrado podelilo sebi in pojavila se je bojazen, da se na razpis druga društva ne bi hotela prijavljati, če bi se to še naprej dogajalo. Z namenom, da bi nagrada čim bolj zaživela tudi izven našega društva ter da bi se na razpis prijavilo čim več zunanjih prijaviteljev, smo se odločili, da naše društvo za enkrat na razpisu ne bo sodelovalo. In tako je ostalo.

Interes za nagrado na društvu, kljub temu da se društvo na razpis ne more prijaviti, ostaja. Podelitev nagrade je priložnost, ko se naši člani lahko srečajo s prijavitelji najboljših jamarskih dosežkov. Da je prireditelj za člane še dodatno mikavna pa, poleg najboljših dosežkov, poskrbi tudi izbrani dosežek leta, ki ga DZRJL, kljub temu da na razpisu ne sodeluje, običajno na prireditvi tudi predstavi. S tem hočemo povedati, kako se tudi na DZRJL jamarsko dogaja.

Organizacijo nagrade smo si podajali od začetkov aktivna Branka Hlad, Matjaž Pogačnik, Gregor Pintar, Bojana Fajdiga in zdaj Teo Deli. Branka je s tedanjim izvršnim odborom imela veliko vlogo pri oblikovanju razpisa, ki se do danes ni veliko spremenil. Matjaž je vodil organizacijo prva leta razpisa, kasneje sem vskočila Bojana Fajdiga. Matjaž je prišel na idejo, da bi bila ustrezna dopolnitev nagrade kipec, ki ostane v trajno last, tako smo se za izdelavo kipca Viljema Puticka obrnili na Natašo Prestor. Organizacija je bila zlasti na začetku izziv, saj se nam je zgodilo, da smo pozabili prinesiti na prireditelj projektor in je kak glineni kipec pri

Bogomir Remškar (JDDR Ajdovščina), Matej Dular (DZRJL), Borivoj Ladišič (JK Novo mesto) in Mitja Prelovšek (DZRJL) – prijavitelji dosežkov za leto 2005.

Avtor fotografije: Marko Simić

Člani JDDR Ajdovščina, prejemniki nagrade za leto 2007 za dosežke v Dol ledenici. Avtor fotografije: Marko Simić

Člani JK Novo mesto, prejemniki nagrade za leto 2008 za dosežke v Čaganki. Avtor fotografije: Marko Simić

Člani DZRJLČ Postojna z gostom – prejemniki nagrade za leto 2009 za povezavo Bojanove jame in Predjame.

Avtor fotografije: Marko Simić

Člani JD Rakek, DL Križne jame (prejemniki nagrade), JD Hrpelje - Kozina in CGEB – predstavniki treh prijavljenih dosežkov za leto 2011. Avtor fotografije: Marko Simić

sušenju zadnji trenutek počil, pozabili smo na zahvalo sponzorju ... Vmes, ko je zmanjkalo moči, je na pomoč priskočila tudi Tanja Tomšič. Dvorni fotografi so bili Marko Simić, Matija Perne in Uroš Kunaver, priložnostno tudi drugi. Alenka Terlep Lenča pa je poskrbela za medijsko podporo. Pri zakuski, ki je bila nekaj časa v rokah članov, je sodelovalo veliko pridnih rok. Ko zaradi prostora tak način zakuske ni bil več mogoč, smo se preselili v lokal, a zakuska je ostala tradicija Putickove prireditve. Zdaj za njo poskrbi kar sponzor glavne nagrade, prostor za prireditev pa nam že vsa leta priskrbi dr. Uroš Herlec, član komisije.

Člani JD Rakek in zmagovalno JD Logatec z gosti – prijavitelji dosežkov za leto 2013. Avtor fotografije: Uroš Kunaver

V teh letih so se pojavile ideje, da bi se pri organizaciji nagrade DZRJL pridružila tudi druga jamarska društva ali jamarska zveza. Ideja ni napačna, s tem bi verjetno med prijave zaobjeli večje število dosežkov, razpis pa bi bil odprt tudi za DZRJL. Je pa vprašanje, kaj to prinese v zameno. Člani so do formalnega povezovanja zaradi negativnih izkušenj iz preteklosti še vedno zadržani. Kakor koli že, potrebna bi bila neka dodatna moč s strani organizatorja za pridobitev variante, ki bi bila širše sprejeta. – Jaz je nisem poiskala, mogoče to uspe Teu.

Kljub vsemu menim, da smo s prijavi in prijavitelji dosežki že do sedaj lahko zelo zadovoljni. Čeprav kakšno leto nismo prejeli vseh dosežkov leta, menim, da nagrada lepo odseva jamarsko dogajanje v Sloveniji. Našim članom pa se po nedruštveni strani lahko približa vrhunska dogajanja v slovenskem jamarstvu in njihovi akterji.

Člani JK Brežice, JD Gorenja vas (prejemniki nagrade) in JDDR Ajdovščina – prijavitelji dosežkov v letu 2014. Avtor fotografije: Uroš Kunaver

Andrej Fratnik (JSPDT – prejemniki nagrade) in Bogomir Remškar (JDDR Ajdovščina) – prijavitelja dosežkov za leto 2012.

Avtor fotografije: Matija Perne